

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca 47-dik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények címezendők.

AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Egész évre 16 frt. Negyedévre 4 frt.
Félévre 8 frt. Egy hónapra 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adnak vissza.

ELLENZÉK

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Drágaság és közlelmezés.

Általános a panasz Kolozsvárt, hogy a közlelmezési viszonyok rossz-
sok; az élelmi szerek drágasága oly
arányokat ölt, hogy hova-tovább ne-
hezben tud a közönség vele meg-
küzdeni.

Más városokban, s főképp Buda-
pesten is napi rendben van a panasz-
kodás, s míg főleg Budapest hatósága
minden lhető formában gondoskodik
arról, hogy a helyzetet javítsa, addig
Kolozsvárt ez érdekekben semmi egyéb
nem történik csak a mindennapi pa-
naszkodás s az elszegényedéshez való
gyors közlelmezés.

A fogyasztó közönség egyre elvi-
selhetlenebbnek látja a közdrágasá-
got, ámde sem maga nem igyekszik
segíteni a helyzeten, sem a közható-
ság nem lép fel kezdeményezőleg.

Budapestben csak a közel múlt
napokban egy a földmívelésügyi mi-
nister által összehívott értekezleten
igen komoly megfontolást érdemlő
kérdések felett tanácskoztak a czél-
ból, hogy a közlelmezési viszonyok
mi módon volnának megjavíthatók. A
tanácskozás eredményében több oly
fontos kérdés vett részt, a melyek-
nek a gyakorlati életben való megva-
lósítása első sorban a közhatóságok
erélyétől, másodszorban a nagy közö-
ség felbuzdulása és odaadó munkássá-
gától függ.

Nálunk Kolozsvárt fájdalom, sem
a hatóság nem lép fel kezdeményező-
leg, sem a közönség nem tesz semmit
a saját érdekeinek megvédésére, ug-
yanígy, hogy ha tovább is tart ez
az értekezleten indulencia, a megé-
ltetési feltételek oly nehezekké válnak,
hogy csak a legnagyobb erőszakkal me-
lett válik majd lehetővé tűrhetőbb ál-
lapotok teremtése.

A közlelmezési viszonyok nehé-
zegei s főképp az általános drágaság el-
sorban annak tulajdonítható, hogy
közönség és hatóság összetett keze-
kel nézik a viszonyok romlását.

Mikor a hűsmentek ára minden
előzmény nélkül — hirtelen — oly
magasra emelkedett, felhívtuk a ható-
ság figyelmét a váratlanul s ugyszól-
va meglepetésszerűen előállott körül-
ményre. Szavunk, mint a pusztában ki-
áltó — eredménytelenül bangzott el.

A közhatóságnak ugy látszik ki-
sebb gondja is nagyobb annál, hogy
oly fontos érdek — minő a közlel-
mezés és drágaság — szolgáljon, s a
város közönségének javára megoldásra
juttasson.

Emlékeztettük a hatóságot arra
is, hogy Budapest főváros hatósága
épen a husmegdrágulása kérdésében
nemcsak erélyes övrendszabályok alkal-
mazására határozta magát, hanem saját
jogkörében intézkedett, hogy a husvá-
gátás hatóságilag eszközöltesse, s a
közönség mérsékelt áron és jó minő-
ségű husmentekhez juthasson.

Ma ott állunk, hogy a hus kilo-
grammonként minden átmenet nélkül
20 krral drágább, mint csak ez előtt
öt-hat hónappal is volt. A baromfiak,
a zöltség és vereménnyelék, a liszt és
kenyér s általában majd minden élelmi
szer jelentékenyen magasabb áron sze-
rezhető be, mint csak hónapokkal ez-
előtt.

Ez a drágaság arra vezet, hogy a
közönségnek kivált a mérsékeltbb jó-
vedelemmel rendelkező része nem fog
megküzdeni tudni e folyton növekvő
drágasággal s hogy még is megélhessen
oly terheket lesz kénytelen magára
vonni, a melyeket egyáltalán nem ké-
pes elviselni.

Mint hogy ez a kérdés a város
egyetemét érinti, a viszonyok megja-
vítása érdekében első sorban a ható-
ságnak kell kezdeményező lépést tenni.

E helyen felhívjuk mindenek előtt
a hatóság fejének a polgármesternek
figyelmét e kérdésre.

Nézetünk szerint az ügyben té-
nyezőként szerepelni hivatott, s főleg
szakértőkből álló értekezletet kellene
összehívni. Mindenekelőtt hatályos in-
tézkedések volnának teendők a bus ár
leszállítása, vagy ha ez nem volna ki-
vihető — a hus vágatás rendezése, a
piaczi árak szabályozása, s annak meg-
akadályozására, hogy egyes élelmi cik-
kek — mielőtt piacra kerülnek — ne
juthassanak üzerek kezébe.

Mindezen kérdésekben elsősorban
a hatóság illetékes a kezdeményezésre
s mi azt hisszük, hogy megfelelően ki-
válóztatott férfiakból álló értekezlet
módot fog találni arra, hogy a köz-
lelmezési viszonyok óhajtott és szük-
séges megjavítása elérhető legyen.

A kérdés elég fontos arra, hogy
a hatóság feje szívére vegye a dolgot,
s lendítsen valamit az egyre nehezebbé
váló helyzeten.

Politikai hírek.

Képviselőjelölés. A mezőúri független-
ségi párt Ádám Sándor ügyvédet kiáltja ki
jelöltnek. Ádám Sándor, a ki a jelöltséget
elfogadta s kijelentette, hogy a független-
ségi és 48-as párt elveit vallja és Péteri
Sándor nyomdokait követi, a párt nevében
Papp Elek üdvözölte.

Képviselőválasztás. Mint Verseczről
távirják, ma ott a Grecsák Károly lemo-
dása folytán megüritt képviselőrege Úr-
ményi Bernát szabadelvű párti jelöltet vá-
lasztották meg 679 szavazattal Polit Mi-
hály 291 szavazata ellenében, tehát 388 szó-
többséggel.

Uj vasúti törvény. Baross Gábor ke-
reskedelemügyi miniszter az osztrák-magyar
államok közötti magyar-keleti vasúti köz-
lelmezési törvényjavaslatot fog terjesz-
teni, a mely alkalommal a társasággal kö-
tött szerződés is közzé fog tétetni.

Erdélyrészi földhitel.*

A következő sorok közlésére kéré-
tünk fel:

E lapok hasábjain ép úgy, mint a más
két helybeli lapban az erdélyrészi földhitel-
intézet megalakulásával kapcsolatosan az er-
délyrészi földhiteltől többoldali megbeszél-
és tárgyává tettett s ezt értjük sőt helye-
seljük is. A mit azonban nem értünk, az,
hogy mi szükség volt egy erdélyrészi jelzá-
logközlönyintézet alakulól gyűlésen az elmon-
dott beszédekben és az azt kísérő hírlapi
közleményekben harcot indítani a Magyar-
Jelzálog-Hitelbank kolozsvári képviselősege
ellen?

Talán vétett az erdélyi résznek ez a
képviselet azzal, hogy fennállása óta Er-
délynek a községi kölcsönökkel együtt 2 és
fél millió kölcsön megszavazását közvetítet-
te? Talán magas a 4 és fél százalékos kamat
és az 5 és fél százalékos kamattal megha-
ladó és a tökéltörlesztési hányadot is magá-
ban foglaló évi részeslet, a mit az intézet
kölcsönök után ves? Talán van valami ki-
lítás arra, hogy ennél olcsóbb kölcsönt bo-
csáthat valamely erdélyrészi földhitelintézet
a közönség rendelkezésére.

Nem, mindezekről nincs szó, s igen jól
tudják az illető felszólalók, hogy szó nem
is lehet.

Mi tehát az ellenvetés? Az, hogy a
nemzetiségi pénzintézetek a Magyar Jel-
zálog-Hitelbank képviselősege nem baktatta
meg; hogy nem ösmeri az erdélyrészi spe-
ciális viszonyokat; hogy nem elégíti ki az
ittani hiteligényeket.

Lehetetlen e sajátosságok vádak alaptalan
voltát már az első tekintetre nem látni be.
Miként volna általában képzeltető egy
olyan pénzintézet, mely a midőn legfőbb
céljainak valja, — kertiye a biztos fedeze-
ten nyugvó, de drága kölcsönök konvertálá-
sát? Avagy elmulassza megmenteni a nem-
zetiségi pénzintézetek körmei közül a magyar
földbirtokost, a mikor a konverzió után ma-
gának is némi hasznót szerezhet és hazafias
tényt is követ el?

Természetes, hogy ily ésszerűtlenséget
a Magyar Jelzálog-Hitelbank sohasem köve-
tett el, hanem készséggel konvertálta az elő-
forduló esetekben a magasabb kamatu köl-
csönök között a nemzetiségi bankok kölcsö-
neit is; a hol azonban a kölcsönök a fede-
zetet meghaladták, ott magától érthetőleg
nem segíthet, a minthogy semmiféle biz-
tos alapokra fektetett intézet sem segíthet.

* E közlemény azonos a mi álláspontunkkal.
Szerk.

Ezen üres váddal teljesen egyenértékű
az a feltevés, hogy a Magyar Jelzálog-Hitel-
banknál nem ösmerik az erdélyrészi viszo-
nyokat. Ez is olyan állítás, melyet egy olyan
bankkal szemben, melynek az egyik igazga-
tótanácsos Kolozsvár város képviselője és
szűllöttje, legalább is ösmernek a banknál az
erdélyrészi viszonyokat, talán az erdélyi gaz-
dasági egyet elnöke, alelnökei és kiküldött
bizalmi férfiai, mégis csak ösmerik. Már pe-
dig a kolozsvári képviselősegehez beérkező
kérvényeket ők tárgyalják és a megszava-
zandó összegre nézve ők adnak véleményt.

Hogy végül nem elégítene ki a képví-
selet az erdélyrészi hiteligényeket, ez a
kérdés azon fordult meg, hogy minő hitel-
igényekről van szó. Alakában igénye a hi-
telhez még annak is alólóló lenni, a kinek
nincs hitele, vagy másoknak rendszerint na-
gyobb a pénzügyük, mint a milyen ösz-
szegre fedeztetni tudnak nyújtani. Ily igények
kiegészítésére a Magyar Jelzálog-Hitelbank
képviseletsege nem vállalkozhatik. A ki azon-
ban vádol, bár egy oly esetet mutasson fel,
a hol a jogos igényeket nem elégítette volna
ki, azaz földbirtoknál akimutatott kettős fe-
dezetre kölcsönt nem adott volna.

A mennyiben az erdélyi földbirtokosság
még nagyobb mértékben igénybe óhajta venni
a Magyar Jelzálog-Hitelbank olcsó kölcsönét,
ezen intézetnél — azt hisszük — a legna-
gyobb készséggel fog találkozni arra nézve;
hogy kellő fedezet mellett bármily nagy ösz-
szegű kölcsönt nyerjen.

Vége is az a 2 és fél millió forint
mely a képviseletsege felállítására óta az erdélyi-
részek számára megszavaztatott, mégis csak
annak a tanúbizonysága, hogy egy némely
igényeket kielégített, sőt olcsó pénzzel in-
kább mint drágábbal bármily erdélyrészi
pénzügyet, melyek közül ennyi idő alatt
személyes hiteltől nem szólva
egy sem bocsátott rendelkezésére az
erdélyi résznek ekkora összeget.

A képviselőházból.

Bpest jun 8

A képviselőház mai ülésén több rend-
szabályozási vita.

Az első szónok ma Csátár Zsigmond
volt, ki két és fél órai beszéd folyamán ki-
mutatni iparkodott, hogy a jelenleg tárgya-
landó törvényjavaslat nem egyezik meg a
nemzet intenczióival. Végül határozati javas-
latot terjeszt elő, hogy a kormány rögtön
vonja vissza a törvényjavaslatot.

Latkóczy Imre szólalt föl ezután a
javaslat mellett.

Ezután Vályi Árpád szólalt fel és leg-
először is sérelmesnek találta, hogy a tör-
vényjavaslatot a kormány a nyári munka-
időben terjesztette be, a mely idő a legal-
kamatlanabb a gondos lelkiismeretes tárgya-
lásra. A törvényjavaslatot, még ha letárgyal-
ják is, nem tartja végrehajthatónak. Szónok
szerint revizió alá kellene venni a már eddig
hozott törvényeket is és amelyek nem voltak
életbeléptethetők, töröljük el. Főleg admini-
isztrációra vonatkozólag van több ilyen
javításra, ha az ellenőrzést drámai szigorral
hajtanák végre.

A mostani rendszer leplezett kinevezés,
de nincs a kit felelősségre lehetne vonni
Nem volna ellensége a kinevezésnek, ha kellő
jogi garanciákkal történnék. Ezt nem ta-
lálja meg a jelenleg tárgyalás alatt levő
törvényjavaslatban, azért nem is fogadja el.

Ugron Gábor beszéde.

— A képviselőház június 7-iki ülésén. —
(Vége)

Kis nemzetre nézve az a feladat, hogy
erőinek bármily csekély részét se hanyagol-
ja el, hanem azt gondosan fejlessze és mű-
velje. (Ugy van! Ugy van! a szélső bal-
oldalon.) Nagy nemzetek meglehetik azt a pa-
zarlatot, hogy erőiknek egy részét tétlenség-
re kárhoztassák, mert erejüknek fennmaradó
része elég nagy és hatalmas védelmet nyújt
nemzeti egyéniségüknek.

De mi hogyan állunk? Hiszen t. ház,
ez a nemzet ma is igen sokkal, a mi a nem-
zet szuverenitásának jellegét és függetlenség-
ét alkotja meg: önrendelkezési jogával nem
bir és a midőn a nemzet magasabb életser-
veit, magasabb működését akarjuk fejlesz-
teni, akkor mindig azt mondják, hogy ezt nem
tehetjük, mert a 67-iki kiegyezés erre néz-
ve jogunkat korlátozza s mások akaratahoz
köt bennünket. (Ugy van! Ugy van! a szélső
baloldalon.)

Mi következik ebből? Hogy a nemzet
gyakorolja azon életserveinek fejlesztését és
erősítését, a melyek fejlesztésére teljes ön-

rendelkezési joggal bír s a melynek erőssége,
izmossága, hatalmasága és szeretet volta
hatékony a nemzeti életre, tehát minket ké-
pessé még akkor is, hogy ha nem egy ma-
gasabb színvonalon álló életműködésről van
szó. (Élénk helyeslés és tetszés a szélső bal-
oldalon.) Államférfiaink, ha azok igazán ál-
lamférfiak volnának s ha azzal akarnának,
foglalkozni kell a nemzet magasabb érde-
keivel kifelé és egészében arra kell töreked-
niük, hogy ők a nemzet nagy érdekei szá-
ma takarítsák meg munkaidejüket és mun-
kaerejüket s a nemzet kisebb feladatainak
teljesítését bízzák az önkormányzati köz-
egekkel, hogy ők annál erőteljesebb és hatal-
masabb tevékenységet fejlesszenek ki. (Ugy
van! Ugy van! a szélső baloldalon.) De ha
tekintjük államférfiaink minőségét, arról győ-
ződünk meg, hogy nem azzal foglalkoznak,
a mi dicsőségére válnék egy államférfiúnak,
hanem a belügyminiszter foglalkozik azzal,
a mihez ért s a meddig elér az ő politikai
színvonal, t. i. beáll 63 megye főispánja fő-
ispánjának. (Ugy van! Ugy van! Derűtlenség a
szélső baloldalon.) Pedig éppen ezért, t. ház,
mert államférfiaink nincsenek oly nagyok,
mint más államokban, arra kell törekedni,
hogy az ország közigazgatási szervezetében
a munka jobban meg legyen osztva és hogy
középszerű férfiak támogatásával és segít-
ségével is megálhassa a nemzet a maga
feladatait. (Ugy van! Ugy van! a szélső bal-
oldalon.) Középszerű tehetségek soha az ál-
lami életet sem helyesen felfogni, sem felka-
rolni nem képesek. (Igaz! Ugy van! a szélső
baloldalon.) És nevezzenek önként meg egy
férfiut, kinek akkora legyen az elméje, fá-
radhatlansága (Igaz! Ugy van! a szélső bal-
oldalon), akkora lehessen lelkiismeretessége s kinek
legyen hozzá annyi ereje, hogy az állami
közigazgatás szervezete mellett a közigazga-
tásnak minden részétől állandóan figyelem-
ben tartsa (Igaz! Ugy van! a szélső bal-
oldalon), minden visszaélésre legyen szeme, min-
den tevékenységére legyen egy biztató szá-
va és minden működéséhez legyen ellenőrző
képesége. (Igaz! Ugy van! a szélső bal-
oldalon.) Bocsássanak meg, ily férfit ma a képví-
selőházban nem ismernek (Igaz! Ugy van! a
szélső bal-
oldalon) és a ki magát ilyennek állít-
ja, az az emberi erő s az emberi agy ké-
peségeit túlbecsüli s az inkább szellemi a
hazáját, mert túlbizakodással lenni meg-
ját képességét és kevéssé becsüli a nemzet
tehetségét.

Egy államnak saját belszerkezetét nem-
csak szükségletei, hanem a rendelkezésre
álló erői szerint is kell megalkotni. (Élénk
helyeslés a szélső balon), és én azt látom a
történelemből, hogy kis nemzetek mindig az
önkormányzati szervezkedés módját választ-
ották az állami életben. (Igaz! Ugy van! a
szélső balon.)

Hiszen nézzük csak meg, hogy az ön-
kormányzati elv alapján szervezkedett Hol-
landia miként veri meg a nagy Spanyolor-
szágot vagy miként el ma Hollandia, Bel-
gium és a Svájc. S mit gondolnak, t. ház,
hogy a Svájc kopár sziklái mellett a sváj-
ciak vagyonosságát mi idézte elő? Öntevé-
kenységének az önkormányzati intézmények-
ben felnevelt ereje s hatalma (Igaz! Ugy
van! a szélső balon) és mi tette lehetővé azt,
hogy Hollandia a tengertől elfoglalta a ha-
záját és azon virágzó államot alkotott, mely
kicsinyisége dacára, világrészekben alapította
meg uralmát? Egyértelmű önkormányzati in-
stítúciónak szelleme és lelke, mely e kis
nemzetnek erőt és hatalmat adott. (Igaz!
Ugy van! a szélső balon.) De áll példa gya-
nant Spanyolország, — melyről Macaulay,
a spanyol örökösödési háborúról írt művében
azt kérde: „Mi az oka annak, hogy az imént
oly hatalmas Spanyolország egyszerre leha-
nyatott s azt mondja, hogy ennek oka az
volt, hogy Kastília és Aragonia szabad ön-
kormányzati rendszeren felépült alkotmányai
által felnevelt államférfiak szolgálták még V.
Károly császárságát és hatalmát, de e férfiak
az abszolutizmus szolgálatában elhaláloztak,
a már II. Filóp korában egységessé lett ál-
lam és abszolutizmus nem teremtette meg
azon államférfiakat, a kik Spanyolországot,
mely csak rövid idővel ezelőtt oly hatalmas
és erős volt, hogy a gyors hanyatlás lejtő-
jén visszatarthaták volna.” Bármerre tekin-
tünk, mindenütt csak azt tapasztaljuk, hogy
az önkormányzat szelleme és lelke az, a társadalmi
erőket szervezi. És ha valahol, ugy nálunk,
e kis nemzetnél nem lehetséges azt az erőt
használni, a melyet a vármegyei intézmények
ellen felhozni hallottam, hogy más nem-
zetnél ez nincs meg, más nemzetek már ha-
zánál nem bírnak. Nem az teszen egy kis
nemzetet erőssé, nem az tart fenn egy kis
nemzetet, hogy hasonló legyen más nemzet-
hez, nem a hasonlítás, hanem éppen a kü-
lönbség teszi külön nemzetet és állammá.
(Élénk helyeslés a szélső baloldalon.)

És a nemzet, midőn az önkormányzati
intézményeket nem a városokba, és közse-
gekbe, hanem a megyei intézményekbe fe-
kette le, így csak történeti fejlődésének meg-
felelő dolgot cselekedett, mert neki mindig
csak az önkény és elnyomás ellen kellett har-
colni és intézményeket kellett alkotni, me-
lyeket nem lehetett elnyomni és ha a nem-

zetet egy helyen elnyomják egyik-másik vá-
rosban vagy községben, a hatóság egész ha-
talmával mellé állt s a megye közönségét
védelemre szólította fel. S minden egyes me-
gye folytatta akkor is működését, mikor ál-
lami hatalom sehol sem volt és akkor is
megért az állami hatalommal, midőn az a
maga trónját elfoglalta. (Igaz! Ugy van! a
szélső balon.)

Azt mondják, hogy nem liberális a
vármegyei önkormányzat, hanem liberális az
állami közigazgatás, az állami közigazgatás-
ról szóló javaslat. Nem értem, hogy mit érte-
nek az alatt, hogy liberális? Mert ha azt,
hogy az a szabadelvű, a mi a nép jogát szá-
porítja, és az a nem szabadelvű, a mi azt
apasztja, akkor a megyei önkormányzat in-
stítúcióna ezen javaslattal szemben liberális.
Mert az a nép jogát fenntartja, míg a javas-
lat azt megszünteti, mert min alapul a libe-
ralis, modern állam? Ennek alapvető princi-
piuma az, hogy a nép a maga szuverenitá-
sánál fogva képviselője által meghozza a tör-
vényt és tisztviselője által hajtja végre, és
a nép önmaga jurejé alakulva, megbíttatja
azt, a ki a törvényeket megszegi. Ez a nép-
uralom elve, a törvényjavaslat pedig milyen
elvények hódol? Egyértelmű csak annak, hogy
a törvényt ugyan meghozza a maga képví-
selője által, de nem a nép tisztviselői fogják
azt végrehajtani. Pedig az igazságügyminis-
ter ur mindig azt mondotta, hogy kísérletet
fog tenni a jurejé, hogy t. i. a nép a
maga hatalmával büntesse meg azokat, a kik
a törvényt megszegik. És kik gyakorolták
most a nép politikai hatalmát? A nép vá-
lasztott és virilis képviselői, tehát liberális
princzipiumok szervezték az önkormányzat
és a jövőben ez az intézmény teljesen el-
vesztí tevékenységének minden funkcióját
és nem marad meg az önkormányzatnak
egyéb, mint az, a mi már valóságos jogot
nem tartalmaz, és az a jog, a mit minden
egyes ember gyakorolhat. Mert minek hív-
janak össze valakikből álló gyűlést, ha azok
hatóságot nem gyakorolhatnak? Hiszen ak-
kor elég, ha mint egyének kellnek fel a za-
badtság védelmére. (Igaz! Ugy van! a szélső
balon.) Eppen azért van szükség az önkor-
mányzatra és azért alakulnak önkormányzati
hatóságok, hogy hatalmukkal és teljes ere-
jükkel a törvényt megvédjék.

Azt mondja ez a törvényjavaslat, hogy
a nép választási joga megszűnik. Nem akor-
ról hosszasan beszélni, csak példát
hozok fel arra nézve, hogy melyik gyako-
rolta jobban a maga jogát, az állam-e vagy
a választóközönség. (Halljuk! Halljuk!) Tud-
juk, hogy a törvényhatóság vezetésével mai
nap két közeg van megbízva. Az egyik a
főispán, a másik az alispán. Tegyük e két,
a főispánt a mérleg alispán, az alispánt a má-
sik serpenyőjébe és én meg vagyok győződ-
ve, hogy az összehasonlítás eredménye az
lesz, hogy a nép a maga választási jogával
sokkal okosabban és tisztességesebben él,
mint a kormány a maga hatalmával, midőn
a főispánokat kinevezték. (Zajos helyeslés a
szélső baloldalon.) Ez a tapasztalat engem
nem biztosít arról, hogy a mi megtörtént a
multban, nem fog megtörténni a jövőben is.
Mert eddig elég volt, hogy a magyar 24
éves korát elérte, nem kérdezték tőle, hogy
miféle iskolát végzett, csak arra volt szük-
ség, hogy nagy neve és nagy befolyása lo-
gyon, odaállították egy megye élére, hogy
az állam tekintélyét és hatalmát érvényesítse.
(Ugy van! a szélső baloldalon.)

Vajon azért lesz ez intézmény liberá-
lis, hogy jövendőben a liberális elemek fog-
nak a főispáni székekre ülni? Szó sincs róla.
A törvényjavaslat a főispán feladatait körül
vannak írva, de azt hiszem, nem azért, hogy
ezt mondhasse: annyi mindenféle van rá
bizva, hogy ugy sem tudok megfelelni és
nincs ember, a ki megfelelhessen, tehát miért
is fogjak hozzá. (Ugy van! a szélső balon.)

Minden alkotmánynak nagy garanciája
van az önkormányzati intézményekben. Kü-
lönösen nálunk nem szabad az állam fogal-
mát mindenhatóvá és mindenek felett állóvá
tenni. Itt egyetlen egy fogalomnak szabad
uralkodnia és egyetlen egy fogalom van, a
mely vesztélyt nem rejt magában, mert nem
lehet elbitorolni: ez a nemzet fogalma. Az
állam” elvont fogalom és nem szabad, hogy
az szörnyeteg legyen, a mely magának min-
dent követel, mindent lefoglal, a mely csak
koncessziókat tesz a polgároknak. Hisz az
államnak csak annyi joga, hatalma és pénze
van, a mennyit a polgárok neki adnak és
reája ruháznak. (Élénk helyeslés a szélső bal-
oldalon.) Az állam csak elvont fogalom, ha-
nem annak háta mögött, örökké van valaki.
Most nem látom az államot, a melynek szá-
mára kéri a hatalmat, hanem látom a kor-
mányt, a kinek számára az állam nevében a
hatalmat kéri. (Ugy van! a szélső balon.)
Hogy ha a t. kormány az államot kiakarja
épitni, válasszon magának sokkal hálásabb
tér, a hol nem egyenlőtől, hanem önkormány-
zati intézményektől kell jogot elfoglalni, ha-
nem Ausztriától, a delegációktól és a közös
ügyektől. (Zajos helyeslés és taps a szélső
balon.)

Csanády Sándor: Onnan kapják az
utastitást! (Derűtlenség jöbőfelől.)

Ugron Gábor: Azt mondják, hogy a törvényjavaslat az alkotmányosságának, parlamentarizmusnak követelménye, úgy tudom, hogy nálunk is, Angliában is, az alkotmányosságot és a parlamentarizmust bizonyos alapvető elvek alkották meg, a melyek nélkül soha ki nem fejlődtek volna. (Halljuk! Halljuk!) Anglia történetéről elismerik, hogy az adóknak feltétlen megszavazási joga az alsóházban és a katonaságnak megszavazása az uralkodó számára, a két jog gyakorlata és az ezekkel való bölcselés volt az, a mi Anglia számára az alkotmányos élet alapját megvetette és lehetővé tette, hogy a királyi önkényuralommal szemben az angol szabadság lépésről-lépésre nagyban kifejlődött. — (Élénk tetszés a szélső balon.) Nálunk is teljesen hasonló volt a fejlődés. Meg nem szavazott törvénytelenek adó behajtását, meg nem szavazott újonczok szedését a nemzet soha semmi körülmények közt — még a leggyásosabb korszakban sem engedte meg. És mi van a törvényjavaslat 135. §-ában. (Halljuk! Halljuk!) Az van mondva, hogy sürgősség esetében, az egész kormány felelősségére, ha a ház nincs együtt, jöjnek van meg nem szavazott adókat behajtani és meg nem szavazott újonczokat szedni, kötelesek lévén a legközelebb összehívandó országgyűlésnek erről beszámolni. (Derűtlenség a szélső baloldalon.)

Mi lesz akkor, mikor nem lesz országgyűlés, úgy a mint nem volt e században, husz éven keresztül? És mi lesz t. ház abból, hogy ha itt a nemzetnek ezen sarkalatos jogát, az alkotmányosság e palladiumát, hogy nem adunk hatalmat, nem adunk a kormánynak katonát, nem adunk pénzt, ők képesek lesznek kibúvó ajtón a maguk számára a törvény alapján megszerezni. (Élénk helyeslés a szélső balon.) Hiszen a nemzet alkotmányossága biztosítékának a törvényben kell lenni és hogy az ne kőbuztassék el feltétlenül szükséges, mert a nemzet maga egészében alkotmány- és törvénytisztelő. (Ugy van! a szélső baloldalon.) Tekintsünk csak vissza a történelemre. Mikor az erdélyi fejedelem hadaival eljött Magyarországra és kezébe került Magyarország királyi koronája is midőn azt mondták neki, hogy koronázass magad magyar királlyá, azt mondta, hogy csak az esztergomi érsek koronázhassa meg a magyar királyt. Ekkor az ő udvari papja azt mondta: Nevezd ki engem esztergomi érseknek és én megkoronázlak. Erre azt felelte a fejedelem, hogy az esztergomi érseket csak a koronás király nevezheti törvényesen, és nem koronáztatta meg magát. (Élénk tetszés a szélső balon.) Vagy, a mi egy pár évtizeddel ezelőtti történet, mikor Jellasics seregét megverte és a lajtháig tildözte a diadalmas magyar sereg, itt a magyar nemzet megállt parancsolt, és megfontolta, hogy törvényes lesz-e egy idegen állam háborúja ellen. (Ugy van! a szélső balon.)

Egy ilyen törvénytisztelő nemzetre nézve elengedhetlen kell az, hogy a törvényben benne legyen az alkotmányok biztosítéka, hogy arra nézve semmi feltétel, semmi kifogás, semmi kibúvó ne forogjon fenn. (Élénk helyeslés a szélső balon.) Ilyen az, hogy újonczot szedni és adó behajtani nem lehet, hogy ha azt az országgyűlés meg nem szavazta. A melyik kormány nem tud a parlamenti rendszerrel akként kormányozni és akként bábni, hogy a szükséges összeget a parlament az ő rendelkezésére bocsássa és nem tudja az ország törvényeit akként kezelni, hogy az újonczokat a maga idejében a nemzet rendelkezésére bocsássa, az a kormány nem méltó arra a helyre, a melyet elfoglal, (Ugy van! a szélső balon) mert törvény szerint a nemzetet csak saját akaratára szabad kormányozni.

De t. ház, más nemzetek nem így gondolkodnak, mint mi, mert hiszen a híres angol

biró Blackstone, az angol alkotmányról írt művében megemlíti, hogy minden törvény helybenhagyó záradékában ott van ez a francia kifejezés: Le roi le vent és minden törvényjavaslatnál az a szentesítés hivatalos megtagadása „le roi s'aviserá” és kéri; mi lehet az oka, hogy ezt az angol nemzet a norman hódítások óta fentartotta? Azt mondja erre: jól tette az angol nemzet, hogy azt fentartotta, hadd legyen minden törvény meghozatalánál emlékeztető, hogy szabadságunk mulandó, mert az már egyszer egy idegen zsarnok által eltiportatott. És mi, kik annak tanúi voltunk, mint gyermekek alkotmányunk garanciájáról mondunk le? Mi mondunk le azon feltételekről, a melyek nélkül a nemzet századokon át nem tudta volna alkotmányát fentartani, mi mondunk le az újoncz és adó megszavazásának jogáról? Ehhez én részéről soha sem járulhatok hozzá (Élénk helyeslés a szélső baloldalon.)

Azt mondja t. ház, több szónok, hogy nagyon demokratikus ez a törvényjavaslat és a demokraciát azzal indokolják, hogy a vármegyékben helyfoglaló középosztály politikai hatalmából ki fog vetkezteni.

Vizsgáljuk meg tehát társadalmi szempontból ezt a kérdést. (Halljuk! Halljuk!)

Egy nemzetnek leghevesebb társadalmi szervezete az, a hol minden rétege a társadalomnak megvan és minden rétege érvényesül. Az alantabbak rétegeinek legyenek minél erősebbek és szélesebbek, hogy az utána következőknek biztos alapul szolgálhassanak. A középosztályok után jöhetnek a felső rétegek, mert azok is elbírák azt hordozni és legfeljebb kell következnie a kormánynak és a nemzet felségének személyesítője. Egy piramist kell, hogy az egész képezzen, a mely széles alapokon nyugszik és azért megrendíthetetlen. Egy nemzet társadalmának beosztása akkor helyes, ha azok a széles alapok is birnak joggal tevékenységgel. (Ugy van! Ugy van! a szélső balon.) A nép jogának érvényesülnie kell a községben, az intelligenciának és középosztálynak a városban és vármegyében és a nemzet színe virágának, a legmagasabb értelmi osztálynak, érvényesülnie kell a törvényhozásban. (Élénk helyeslés a szélső balon.)

A község, a nép számára az elemi iskola, a város és megye: középiskola és a parlament a legmagasabb iskola a melyben a nemzet a magatudását és erejét képezte. (Helyeslés és tetszés a szélső balon.) A helyes társadalmi politika az, hogy ha jogok adásáról és megosztásáról van szó, azt ne a felső rétegek kőbuzzák el a középsőtől és alsóbtól, sőt ellenkezőleg amazok jutásának ezeknek, mert a szabadság sajátosság kincs, mely elrontatván, része épen annyit ér, mint az egész és az egész sem veszít értékéből. Ha a népevel azt van, hogy a népet a politikai hatalommal való élésre tanítsuk. Micsoda korlatozás! (Ugy van! a szélső balon.)

23 év alatt nem a politikai jogok helyes gyakorlására, nem a közigazgatás szervezésére és vezetésére tanították, hanem arra, hogy azokkal ne éljen vagy azokat elhanyagolja. (Ugy van! a szélső balon.) Ez a legrosszabb vad önkény, mert az a jó kormány a mely a népet a legjobban megtanította és szoktatja saját ügyeinek helyes intézésére. (Helyeslés a szélső baloldalon.)

A középosztály befolyt eddig a vármegyék útján. A vármegyék institúcióinak sajátosság természetű volt. Az olyan volt és olyan ma is, mint a gépnél a regulátor. Maga munkát nem végez, a ki látja és nem ismeri, azt mondja, hogy csak nehezíti a gép sulyát, emeli annak árát, minden nap erőt vesz el, a gép erejét és a tüzet apasztja és fogyasztja. De midőn bekövetkezik a válság ideje, midőn az erő túl van feszítve, a regulátor az, a mely az egész gépet megmenti. (Élénk helyeslés és tetszés a szélső balon.) Így van

ez a társadalomnak a megyékben szervezett középosztályával is.

Lehetséges, hogy el van erőltetve, hogy nem végzi a munkát, hogy sulyt képvisel, erőt fogyaszt, azt árt magassá teszi, de ha eljön a válság és veszély pillanata, ez képes megvédeni a házat egyfelől minden külfolyás és támadással szemben, mert Magyarország sohasem a kormányfőiről volt nemzetiek, ezek soha sem képviselték a nemzeti törekvést, hanem a nemzetközéposztály és intelligenciája volt annak képviselője. (Élénk helyeslés és tetszés a szélső baloldalon) másfelől, ha bekövetkezik egy szociális forradalom, az alsóbb osztályok háborgásának, a középosztály kell, hogy legyen közvetítője, kibékítője az osztályháború elenyésésének, mert ő áll közelebb a néphez, az ő befolyását ismeri és szereti a nép, ezért nem szabad a középosztályokat megsemmisíteni, mert akkor a társadalmi forradalm veszélye nagyra nő, mi helyt a nagy vagyon és a proletárok között nem áll erős középbirtokos osztály és gazdag kisbirtokos nép (Igaz! Ugy van! a szélső balon.)

Hiszik-e önök, hogy önöknek egyenkint vagy nekünk lesz-e annyi befolyásunk, hogy a vármegyékben az eddig elhanyagolt értelmiség érvényesülni fognak? Nem: a vármegyék egészen azoknak az elemeknek lesznek kiszolgáltatva, a melyek idefenn a kormány körül fognak csoportosulni. (Ugy van! Ugy van! a szélső balon.) Leszünk egyfelől a kormányhatalom támogatói, másfelől azon magasabb társadalmi osztályok, hogy egy mondjam, az olygarchikus természetű arisztokrácia tagjai s a kormány ezeket a vidéki urakat fogja meghallgatni arra nézve, hogy kit nevezzen ki közigazgatási tisztviselőnek. A vármegyék megszüntetése a politikai befolyás nem a népre fog átszállani, nem egyesek közt fog feloszlatni, hanem a magasabb osztályok kezébe fog jutni. Ha Magyarország történetébe tekintek, azt tapasztalom, hogy annak az élén az olygarchikus arisztokrácia nem lett és vezető szerepet nem vitt volna. (Ugy van! a szélső baloldalon.) És mi lesz a következtetés a törvényjavaslat elfogadásának? Hogy az minden olygarchának tetszik, arról önök meggyőződhetek, mert ha ez a törvényjavaslat olyan demokratikus olyan nagyon liberális volna, úgy már rég az ellen prűskölnének az olygarchák.

Midőn tehát azt látom, hogy a politikai hatalom birtoklását az egész középosztály megfosztatik és midőn látom, hogy ez a szerencsétlenség és balsors következtében vagyonától megfosztott középosztályt mely századokon keresztül letéteményese volt a magyar nemzetiségnek és védte a magyar nemzetet, most a kormány a nemzet egyes rétegeiből még politikai hatalmától is meg akarja fosztani, — hogy azt annál könnyebben kiszolgáltatassa, — akkor méltatlan volna azokra az ösökre, a kiktől származnak kebeléből eredtem, a székei nemzetre. (Tetszés a szélső baloldalon.) a melynek minden egyes tagja egyenlően szabad, egyenlően jogosult és a mely nemzet azon szabadságát, hogy minden egyes székei tagja volt a megyei közgyűlésnek és minden székei önmagában az egész nemzet alkotmányát, szabadságát egész integritásával átérthette, mondom méltatlan volnék arra, hogy e nemzethez tartozzam, ha lemondanék a jogokról. (Élénk helyeslés a szélső balon.)

Ezekről lemondani nem tudok, nem is fogok, nem is akarok. Mert tudom, hogy ez a nemzet csak akként tudta alkotmányát, szabadságát fentartani, hogy azt egyuttal mindig kész is volt megvédelmezni, sokszor véres harcra került egyszer-mászor a székei felakasztották, lefejezték, fűlét, orrát levágták az egyesnek, de a nemzet alkotmánya megmaradt. (Igaz! Ugy van! a szélső baloldalon.)

Ha vizsgáljuk, hogy mi lesz Magyarország jelen politikai szervezete mellett a szönyegen levő törvényjavaslat következtése, akkor arra a meggyőződésre kell jutnunk, hogy itt a mai főrendiház új szervezete mellett, mely főrendiház csak a legmagasabb arisztokráciát foglalja magában, egy oly veto jogot bír, a mely joggal a magyar nemzet képviselőháznak működését törekvést bármely pillanatban képes megakasztani, sőt nem csak erre képes, hanem arra is, hogy a kormányt minden p rezben meg is bukathatja és mert a főrendiház állandó elem, a képviselőház pedig választásnak alávetett, változó elem az állandó elem természetét szerint saját érdekeinek uralmát és törekvést fogja mindig érvényre emelni a folyton változás alá eső képviselőház rovására. (Ugy van! a szélső baloldalon.) Előbb az udvar segélyével megszerezti a kormány hatalmát és az állami közigazgatás által a politikai hatalmat, választat kedvére való képviselőházat. (Igaz! Ugy van! a szélső baloldalon.) Mi pedig egyszerű arra fogunk ébredni, hogy lesz ugyan parlamentarizmus, de ez a képviselőház gondolkodásában és felfogásában hasonlítani fog a főrendiházhoz és lesz akkor is a nemzetnek törvényhozásában a hatalomnak két terített asztala, csak hogy az egyiknél fognak tlni az urak, a másiknál a cselédek. (Ugy van! a szélső baloldalon.)

En, t. ház, Magyarország önkormányzati intézményeit, alkotmányának rendszert ilyen irányban megváltoztatni nem óhajtom. En abban a korszakban nőttem fel, a mikor a magyar alkotmányt úgy hirdették, hogy az a bölcsességnek foglalatja, a nemzeti életnek legerősebb paizsa. Abban a korszakban azt tanították, hogy az a magyar nemzetnek bíztosága, idegen népek irigységének tárgya. (Ugy van! a szélső baloldalon) és azt tapasztaltam, hogy az a magyar alkotmány az ékecsillagnak a témája, a filozófusok kutatásainak anyaga volt, melyből meg tudják határozni, meg tudják érteni, hogy egy nemzet a maga szerencséje és szerencsétlenségei közepeztől sztkéségei, feladatai és veszélyeivel szemben, mely bölcsességgel tudja századokon keresztül megalkotni azon törvényeket, a melyben az ő nemzeti élete a legjobban fejlődhetik és a legjobban megvédelmezhetik. (Élénk tetszés a szélső baloldalon.) En nem tartozhatom azok közé, a kik most a nemzetnek alkotmányát gunyolják és a pillanatnyi haszon élvezésért századok tanúságait elfelejtik. En azért ezen törvényjavaslatot, a mely jogokat kőbuz el társadalmi osztályoktól és intézményektől, de nem azért, hogy azokat az alsóbb rétegek közt kiosszassa és nem azért, hogy e nép jogait szaporítsa. (Igaz! Ugy van! a szélső baloldalon.) a törvényjavaslatot, a mely eltér attól az alaptól, melyet az 1848. törvényhozás hirdetett, midőn azt mondták, hogy a népet a nemesség jogainak sáncaiba bevezettük, hanem a helyett, hogy azon keretben vett institúciókat nem képesek lenni kőbuz használni, a nép kezére bízná és e tekintetben a nép támogatását venné igénybe, tisztán a hivatali önkénynek a kormányhatalomnak kívánja kiszolgáltatni, ezt a törvényjavaslatot nem fogadom el (Zajos helyeslés a szélső baloldalon.) hanem van szerencsem benyújtani egy határozati javaslatot, a mely következőleg hangzik: (Olvasza.)

Határozati javaslat. Tekintettel, hogy a vármegyeyi közigazgatás rendezéséről szóló 720. sz. törvényjavaslat hiányos félésség miatt, különválasztása benyújtásának és tárgyalásának módja bizalmatlanságot keltő és erőszakos.

Tekintettel, hogy az önkormányzatot megsemmisítve, merev centralizációt létesít, az alkotmányos biztosítékait kevesebbit, az egyéni szabadságot a bürokrácia önkénynek kiszolgáltatja, a társadalom politikai befolyását elköbuzza, a demokratikus és liberális

fejlesztés helyett az arisztokratikus működést érvényesíti; határozattal mondja el az igazgatás rendezéséről szóló 720. sz. törvényjavaslatot általánosságban nem fogadja el, hanem tárgyalás alapjául. Ugron Gábor, Rich Páter, Gosztonyi Sándor, Bornemisza Pál, Csanády Sándor, Almásy Sándor, Salmre, Ilyés Bálint, Meszlényi Lajos, Hallsz Pál, Olaj Lajos, Tóth Antal, Fornszek Sándor. (Zajos helyeslés, éljenzés és taps a szélső baloldalon. Felkiáltások: öt percnyi szünetet kérünk!)

Oroszországi zsidó-üldözés.

Kegyetlenség az oroszországi zsidó-üldözés. A türelmetlenségnek undorító eszközeivel vannak kényszerítve a szerencsétlenek, hogy tűzhelyeiket és vagyonaikat elhagyják hazátlank és földön futók legyenek.

A civilizált világ nem veszen tudomást e középkori vandalizmusról, a birodalmak sorompói lezártak a menekültek elcsak üldözött vadak módjára húzódnak a csak a különböző államok felre eső zugjaiba. Csak a hitsorsosok osztóznak a szerencsétlen oroszországi zsidók helyzetében, ezek rendelkeznek gyász ünnepélyeket és fogadnak bűnböjtöket.

Szép jellemvonás, és eléggé nem csásítható a faji és felekezeti összetartozást, ily módon való nyilvánulása.

De a zsidóval az ember is üldözve van az emberiség még sem veszen tudomást a kegyetlenségről, csak zsidót lát s az ember nem veszi észre. Nem alakulnak vallás nemzetiség különbségnélküli egyletek, hanem tendezetnek gyjtások, hogy a szerencsétlen illő segélyben részesülhessenek, és megfosztott otthonuk helyett újabbat kapjanak.

E közönbösségnek nem az orosz-bizalomtól felelem az oka, mert az emberiség ennél nagyobb hatalom, hanem ha kell keresnünk, magokban a zsidókban találjuk azt fel.

A zsidó eszes és kereskedésre termelt nép. A titlmes phisikai munkát nem kedveli, enlfogva a nép alsóbb rétegeivel nem olvad, azzal nem assimilálódik.

Tehát az alsóbb néposztály az egész világban nem lát mást a zsidóban, mint oly embert, a ki az ő verejtékkel szerzett vagyonára olalkodik. Ebből magyarázható meg az ellenszenv, melylyel iránta viseltetik.

A ki kereskedést és ipart folytat, az a világban nem lát mást a zsidóban, mint oly embert, a ki az ő verejtékkel szerzett vagyonára olalkodik. Ebből magyarázható meg az ellenszenv, melylyel iránta viseltetik.

A ki kereskedést és ipart folytat, az a világban nem lát mást a zsidóban, mint oly embert, a ki az ő verejtékkel szerzett vagyonára olalkodik. Ebből magyarázható meg az ellenszenv, melylyel iránta viseltetik.

A társadalom sem látja a zsidó elemet abban az arányban a köztevékenység terén, a mely őt számánál és vagyonánál fogva megilleti.

szerű egyhangu színvonalon feltűnő emelkedjenek, de midőn azt tessék én azt hiszem, — hogy rendszeren busulnak miatta és megbánják.

En nem kívánok híres lenni, ha te azt értd, de ifjúságomat felhasználva néhány jó esztendő akarok tölteni. Majd ha betöltöm harminc évét, megírom magamtól, hogy nyugomban vonulva letelepedjem, de addig női hivatásomnak eleget téve mert nem élek és szeressek?

En csak azt kívánom a mibe mások kérés nélkül részttesnek.

Flóra komolyan rázza a fejét. Oh Meta, édes, mondd, igyekezz életeddel a milyen az megelégedni, ne hogy rosszabbal cseréld fel. En reszketek a te vakmerőségedtől, s nyugtalan természetedtől mert a mértéktelen vágyakat szigorú büntetés követi.

Oh te Jóh vigasztalója! mondd dözogva Meta, És azért mert te belenyugszál sorsodba, azt várod, hogy hogy én is hasonló képen cselekedjem. Előre látom, hogy a te sorsod egy pap lesz, s napjaidat egy csendes falusi lelkészlakban végzed be.

Ha a pap jó ember lesz s a falusi lelkész lak szíveim választójának az otthona, úgy nem fogok busulni sorsomon, választól Flóra megbánva, hogy tréfiája által beszélgetést kezdeten a Meta elégedetlenségét lángra lobbantotta.

Gyere édesem, ne zúgolódjunk többé, tegyük fel a kalapunkat s menjünk sétálni. Eset után oly tite minden és oly édes az illat, s Hektor régóta és türelmesen várakozik.

A mint beszélt és Hektor a nevével halotta említeni, ezt bátorító jelnek vette, a két első lábat feltette az ablak párkányára s okos szemével kérdőleg nézett be.

(Folyt. köv.)

AZ „ELLENZÉK TÁRCZAJA“.

1891 Junius 9.

Egy asszony hatalmában.

Angol régény.

A Dóra szerzőjétől.

Az „Ellenzék” számára fordította: Amica.

I.

— Valamit kell tenni. — Véntőlők; halad az idő.

— En is azt mondhatom.

A jövő Szent Mihálynap vésárkor, a hogy az öreg Donald mondaná, betöltöm a huszötöt évet.

— És én a jövő Gyümölcs oltó Boldog asszony napján, a hogy mondanak huszonhárom éves leszek — de senki sem fogja mondani, mert nem szándékom köztudomásra juttatni!

Rövid csend állott be; ekkor az idősebbik testvér szomorúan azt monda:

— Nos Meta mit mondasz hozzá?

— Egyszerűen csak azt édes Florám, hogy kétségbeesetten kezdenek állani a dolgok, és azt, hogy ha nem mozgolódunk soha sem változtatjuk meg a leány nevünket, — viszonzá Meta csüggeteg hangon. — Nekünk férjhez kell menni — folytatá határozottan.

— Ha tudunk — volt a válasz.

— Persze, hogy ha tudunk; és azt mondják, hogy minden nőnek van alkalma rá, amár én részéről kételkedni kezdek benne, mert elfogulatlanul beszélve emmagunkról, — mint ha Smith — vagy bár miféle kisasszonyok volnának, kivéve a Chiechester kisasszonyokat — azt lehet mondani,

— hogy elég jó arcu leányok vannak, ugy-e?

— Határozottan igazad van! — válaszolá Flóra mosolyogva.

— Azt tudom, hogy az orrom nem görög szabás, és vonásaim nem fagyosan szabályosak; és a te szád egy kicsit nagy édesem — tévé hozzá Meta vidám engesztelő hangon. De a férfiak általában véve nem adnak olyan sokat a vonásokra, — mint a szívre; és nekünk igen jó színtünk, élénk ragyogó szemünk van, et-cetera.

— En bizony nem tudom az et-ceterát viszonzá Flóra bíráló hangon. — Miután ugy beszéltek mint ha a Smith kisasszonyokat bírálgatnánk, nekem ugy tetszik mint ha tulznál.

— De hát a természetnkre mit mondasz?

— Kétségbe ejtő, édesem, női szempontból véve. A napokban Maberly Mari az ég felé emelte két kezét rémületben, midőn bevallottam, hogy derekam huszonhárom hüvelyk.

— Mert ő addig fűzte — addig szorította magát, míg tizenhözözre vitte le, de minő áron? Nem tud sétálni, sem tennet játszani, a nélkül, hogy rögtön ki ne fáradjon; s ha egy kis színe van, az rendszeren az orránban mutatkozik.

— Meta, szégyeld meg magadat! Te majd nem olyan gonosz nyelvt kezdés lenni mint az öreg Lington kisasszony!

— Ne feledd, hogy Mari nyomja a lelkemet. Tegnapi kénytelen voltam neki megmondani, hogy a férfiak nem bámulják a bepreselt darázs derekat.

— A mire ő azt válaszolta, hogy miután itt barátvölgyben nincsenek férfiak az nem határoz.

— Igen, ő olyasmit mondott. És valóban igaza volt — tehát én huztam a kurtát s lefőzve vonultam vissza. De beszédnek volt

annyi haszna, hogy elmékedni kezdtem helyzettünkön, s beláttam minő ostobaság itt vesztelnem, elrejtve, méltányolatlanul e magányban, midőn távol e falutól vannak kilátások, esélyek, vagy legalább is lehetőségek számunkra.

— En is gondoltam mind ezekre, viszonzá Flóra komolyan; de az akadályok vissza rettentenek. És aztán a kis mezei éger történetére emlékeztem, midőn nagyragvágástól feltűzelve világlátni indult és —

— És nyomorúságban pusztult el, egészté ki Meta, ez a tanúság bőlöe ugy-e?

— Igen, és fordítsuk hasznunkra édesem, folytatá Flóra a szomorúság némi árnyalatával hangjában. Tagadhatatlan igaz, hogy itt Barátvölgyben nincs valami kedélyes életünk, de legalább biztonságban vagyunk.

— A biztonság nem minden — monda Meta; és én részéről később volnék inkább szenvedni, mint, hogy így tengődjem mint mostan. Képzeld azt a siralmas állapotot egész életünk folyamában Barátvölgy szelid mulatságival élni be, — télen egy egy pletykával fűszerezett alkalmi tea estély, nyáron egy egy piknik a zöldben, változtatás kedvéért az új évi ballal Stuart ezredesnél hol csak az oskolás lurkók a tánczosok!

— Te elfelejtet a Dorkas gyűléseket — jegyzé meg nyájasan a testvére.

— Te egy panorámára emlékeztetél vissza melyet egykor láttam, hol egy halott; menet volt látható, mint a Stockholmi téli mulatságok egyike, — kiáltá Meta borzadályt színlélve.

Oh, jaj nekünk, hogy a Dorkas gyűléseket szorakozásaink közé kell számítanod! — Egy körben tlnünk, a szegényeknek meleg ruhákat varrunk, szomszédjainkat szapuljuk és rájuk kedvez papunknak a dicséretét énekeljük.

— Egy körben tlnünk, a szegényeknek meleg ruhákat varrunk, szomszédjainkat szapuljuk és rájuk kedvez papunknak a dicséretét énekeljük.

— Egy körben tlnünk, a szegényeknek meleg ruhákat varrunk, szomszédjainkat szapuljuk és rájuk kedvez papunknak a dicséretét énekeljük.

— Hát miért mégy oda ha unod? — kérde Flóra.

— Valószínűleg azért mert ide haza meg annál is sokkal unalmasabb, — válaszolá Meta vállait vonogatva.

— Édes Metám, ez nem nagy bók nekem, mondd a testvére.

Meta az ő kedves vidám heves modorával felugrott, megcsókolta Florát s azt monda —

— Szegény, drága kis öregem! — Félek, hogy borzasztó goromba voltam: de tény, hogy ebben a semmittevében megbódul az ember. — Néha azt gondolom, — hogy sokkal jobb lett volna ha Sára néni nem hagyott volna nekünk elegendő vagyont arra, megélhessünk belőle, s kénytelenek lettünk volna dolgozni.

— Nem tehetek róla, de én halál érzék iránta, hogy nem ilyen világítástban látta a dolgot, — viszonzá Flóra komolyan. — A nők oly tehetetlenek, s az élet versenyén oly nehéz sulylyal vannak terhelve, hogy némi kedvezésre van sztkéségük.

— És aztán, gondolj arra a félelemre, folytonos lidérc nyomás volna rajtad, hogy az élet halál és közötted csak a munkád áll s a betegség minden pillanatban leverhet!

Ilyen sötét sejtelmekkel nem keseríteném magamat. És, oh, kiáltja szenvedélyesen Meta úgy meguntam ezt a szűk kört életet! Flóra akár mit megtennék, hogy azt szélesbítsem felderítem. Egyszer csak és az nem is lesz oly messze, arra ébredek fel, hogy minden ifjúságom elrepült, — és ugyan mi hasznát vette?

Annai bizonyos, hogy olyan csudálatos eseményekkel és izgalmas kalandokkal, mint a milyeneket a régényekben olvasunk, nem fogs díszekedhetni, de kit ösmersz aki azt tenné?

Nagyon közönséges mindennapi világban élünk mi, és kevesen vannak kik a közép-

Hirdetések.

Sz. 5324—1891.

ár.

565. (3—3)

Hirdetmény

Udvarhelymegye árvaszéke által közhirrre tétetik, hogy a kereszturi gr. Haller József és neje kiskoru árvája gr. Haller Péter kiskorusága meghosszabbítása iránt ezen gyámhatósághoz indokolt kérvény terjesztetvén be, nevezett kiskorúnak teljkorává válása a bírósági határozatnak jogerőre emelkedése az 1877. évi XX-ik törv.-cikk 9. §. alapján ideiglenesen felfüggesztetett; tehát kölcsön-pénzt vagy hitelbe árút adni, vagy tőle oly ingóságot venni, mely felett — mint kiskoru — szabadon nem rendelkezhetik, a törvényes hátrányok terhe alatt mindenki óvakodjék.

Udvarhelymegye árvaszékének Sz.-Udvarhelyt, 1891. június hó 2-án tartott üléséből.

GERGELY L.,
árvaszéki elnök.

ERDÉLY GYÓGYKINCSE!

„RÉPÁTI“

rendkívül szénsavdús és legtisztább égvényes

GYÓGY-SAVANYUVIZ.

Az égvényes savanyuvizek gyöngye!

100 gramm	4.3241 gramm	1 liter vízben
100 gramm	0.0261 „	
100 gramm	0.1124 „	
100 gramm	3.9449 „	
100 gramm	4.2825 „	

Megbecsülhetetlen gyógyhatásu: a légzőszervek betegségeinél, vese- és gyomorbetegségeknél, a húgyszervek összes bántalmánál stb.

Páratlan oldószert! Legkíméletesebb diuretica!

Savainak szelíd hatásánál fogva, az étrend szabályozása nélkül is, bárki által folyton élvezhető.

Rendkívül dús szénsavtartalmánál fogva — igen kellemes és tartós íze, valamint a nyelvre ható éles csipőssége folytán — a legkedvesebb üdítő ital.

Legegészségesebb és legkellemesebb borvíz.

A savanyuvizek pezsgője!

A „Répáti“ savanyuvíz, ezen természetes és tiszta — a maga nemében bizonyára ritka — ásványvíz-kincs, minden ésszerű lónak egy is mint élvezeti, egy is mint gyógyital, a belső szervek összes bántalmait ellen lelkiismerettel a legmelegebben ajánlható.

Csupán egyszeri kísérlet elegendő a fenti leírtetés becsületétől való meggyőződésre!

A „Répáti“ savanyuvíz mindig friss és teljesen mintaszzerű 1/2 és 1/1 literes töltésben kapható KOLOZSVÁRT: J. B. MISSELBACHER, KÖNYA SÁNDOR és HERCEG ALBERT urak kereskedéseiben, a legtöbb fűszerüzletben és minden nevezetesebb vendéglőben, — valamint megrendelhető saját szétküldési raktárból: BRASSÓBAN.

Tisztelettel
a „Répáti“ gyógyforrás kezelője:
GYÖRGY JÓZSEF.

508. (10—80)

Sz. 5324—1891.

ár.

566. (3—3)

Hirdetmény.

Udvarhelymegye árvaszéke által közhirrre tétetik, hogy kiskoru gr. Haller Péter darlaczi birtoka **folyó évi Julius hó 1-én délelőtt 9 órakor**, ezen árvaszék hivatalos helyiségében, nyílt szóbeli árverezésen **6 egymásután következő évek**re haszonbérbe fog adni.

Az árverési feltételek ezen árvaszék levéltárában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Udvarhelymegye árvaszékének Sz.-Udvarhelyt, 1891. június hó 2-án tartott üléséből.

GERGELY L.,
árvaszéki elnök.

„Gazdák és iparosok általános hitelszövetkezete“

kolozsvári ügyvivőse

1891. évi Junius hó 14-én

rendes hivatali helyiségében (belközép-utca 35. sz.)

KÖZGYÜLÉST

tart,

melyre az ügyvivőség tagjai tisztelettel meghívotnak.

576. (1—1)

DÉNES.

ÚJ BANK- ÉS PÉNZVÁLTÓ-ÜZLET KOLOZSVÁRT.

Van szerencsém a t. cz. közönség becses tudomására hozni, hogy **Kolozsvárt, főter 13. sz. alatt** (Báró Wesselényi-házban)

FOLLY VICTOR

váltótörvényszékieleg bejegyzett cég alatt

bank- és pénzváltó-üzletet

nyitottam, a következő üzletkörrel:

Értékpapírok, arany- és ezüst pénznemek és külföldi bankjegyek vétele és eladása.
Kisorsolt értékpapírok és mindennemű kamatszelvevények beváltása.
Nyereségek leszámlázása és értékpapíroknak új szelvényekkel való ellátása.
Utalványok kiállítása a külföldre bármely értékben.
Igérvények elárúsítása.

Midőn vállalatomat a t. cz. közönség szives figyelmébe ajánlani bátorkodom, egyszerűsödik kijelentem, hogy e téren való hosszas működésem, továbbá egy a kolozsvári, mint a felső pénzügyintézetekkel fenntartott széles körű és előnyös összeköttetésem azon kellemes helyzetbe hoznak, hogy t. megbízóimnak mindenkor a legnagyobb előnyöket biztosíthatom.

Értékpapírok és sorsjegyek kisorsolási utánnézését díjmentesen eszközölöm és készséggel szolgálok minden a banküzlet keretébe vágó felvilágosítással.

Kiváló tisztelettel **FOLLY VICTOR.**

BORSZÉK.

Gyógyfürdő Csikmegyében, 881 méter magasságban, fenyvesek közt.

A fürdőidény megnyílik **Junius hó 1-én.**

Közlekedés Szász-Régen utolsó vasuti állomás, hol az érkezőket gyors kocsik várják.

Borszék haladása az elmúlt év óta igen tetemes, 10 szebbnél szebb új nyaraló épült, nemkülönben a fürdők, kutak és sétányok igen költséges és nagymérvű ujitások eszközöltettek.

A fürdő híres vasas savanyuvizei mellett eddig sehol nem létező hideg savanyuvíz-fürdőkkel, jól berendezett hideg víz-gyógyintézetekkel, kitűnő vasas láppal és más meleg fürdőkkel rendelkezik. El van látva mindazon kényelmi és szórakoztató kellékekkel, melyekkel egy első rangú nagy fürdőnek birnia kell.

Zenéjét ez évben a híres Balog Bandi kecskeméti cigány zenekara fogja szolgáltatni.

A borszéki savanyuvíz budapesti és Dunántuli megyék fő- és kizárólagos raktárosa ez idő szerint **Édeskuty Lajos**, ezen kívül Magyarország minden nevezetesebb helyén raktár van felállítva és megrendelhető a következő áron az alólírt igazgatóságnál:

Borszéki savanyuvíz árak.

Szalmahüvelybe csomagolva:

1 üveg 2 Lit.	f. — 18
1 „ 1 1/4 „	f. — 13
1 „ 1 „	f. — 11
1 „ fél „	f. — 9

Rekeszekbe csomagolva:

50 üveg 1 1/4 Lit.	f. 6'60
25 „ 1 1/4 „	f. 3'30
50 „ 1 „	f. 6'10
25 „ 1 „	f. 3'10
50 „ 0.5 „	f. 5'30

454. (9—x)

A borszéki fürdő és üzlet igazgatósága.